

explicar. A més, la Universitat d'Aquisgrà va començar a fer treballs de recerca en el meu districte. Moltes qüestions van obtenir resposta, però en van sorgir moltes més. La meva feina de forestal va tornar a ser apassionant, cada dia al bosc es convertia en un viatge d'exploració. I també implicava enfocar l'explotació forestal amb un respecte poc habitual. Si saps que els arbres pateixen i tenen memòria, i que els pares viuen amb els seus fills, no els pots talar com si res ni destrossar-ne l'entorn amb maquinària pesada. Fa dues dècades al meu districte no n'entra cap, i quan s'ha de talar un arbre, els llenyataires ho fan amb molta cura i amb ajuda de cavalls. Un bosc saludable, potser fins i tot feliç, és molt més productiu, i això es tradueix en més ingressos. Aquest argument va convèncer la institució per a la qual treballa, el municipi de Hümmel, i en aquesta petita localitat de les muntanyes d'Eifel ja no es contempla cap altra forma d'explotació. Els arbres respiren tranquils i revelen encara més

secrets, sobretot els grups que viuen en noves reserves naturals, on ningú els destorba. Mai deixaré d'aprendre d'ells i mai hauria somiat que arribaria a saber tot el que he descobert fins ara sota la coberta que formen amb el seu fullatge.

Us convido a compartir la felicitat que ens poden donar els arbres. I qui sap si la pròxima vegada que camineu pel bosc no descobrireu també petites i grans meravelles.

AMISTATS

Fa uns anys vaig trobar unes pedres estranyes cobertes de molsa en una de les fagedes protegides del meu districte. Estic segur que havia passat moltes vegades per davant sense fixar-m'hi, però un dia m'hi vaig aturar i em vaig ajupir. Tenien una forma curiosa, lleugerament arquejada i amb cavitats. Vaig aixecar una mica la molsa que cobria una de les pedres i vaig descobrir que a sota hi havia escorça. Per tant, no era una pedra, sinó fusta vella. Tenint en compte que la fusta de faig es podreix en pocs anys quan està en un sòl humit,

em va sorprendre que fos tan dura. I encara em va sorprendre més que no la pogués alçar; estava unida a la terra. Vaig raspar curiosament l'escorça amb una navalla fins que vaig ensopegar amb una capa verda. Verda? Aquest pigment només podia ser clorofil·la, que es troba a les fulles tendres i s'emmagatzema als troncs dels arbres vius. Això significava que la fusta no era morta! Les altres *pedres* van revelar ràpidament una imatge lògica, ja que estaven situades formant un cercle d'un metre i mig de diàmetre. Eren les restes d'una soca enorme i antiquíssima. Només en quedava la part exterior; la part interior s'havia podrit feia temps i s'havia convertit en humus, un indicatiu clar que el tronc havia caigut feia 400 o 500 anys. Però, com s'havien mantingut vives tant temps? Les cèl·lules consumeixen nutrients en forma de sucre, han de respirar i han de créixer almenys una mica. I això és impossible sense fulles i, per tant, sense fotosíntesi. Cap ésser d'aquest planeta suporta segles de dejuni, i això

inclou també les restes d'un arbre o, almenys, les soques que s'han d'espavilar pel seu compte. Tot i així, aquell cas era diferent: la soca rebia ajuda dels arbres veïns a través de les arrels que es connecten en alguns casos mitjançant fongs que els envolten les puntes amb les seves ramificacions i les ajuden a intercanviar-se substàncies nutritives, i en altres casos mitjançant adhesions directes. No vaig poder esbrinar com funcionava en aquell cas perquè no volia fer malbé la vella soca foradant-la. Però era evident que els faigs del voltant li bombejaven una solució de sucre per mantenir-la viva. El fet que els arbres s'uneixen per les arrels es pot observar a vegades en els marges dels camins. La pluja arrossega la terra i deixa al descobert la xarxa subterrània. Uns científics van descobrir als boscos de la serralada de Harz que la majoria dels individus de la mateixa espècie es connecten a través d'un sistema d'arrels entrellaçades. Pel que sembla, l'intercanvi de nutrients, és a dir, l'ajuda entre